

**Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра екології та ботаніки**

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

**БК 8. Психологія та діловий етикет в туризмі
(вибірковий)**

Реалізується в межах освітньої програми: «ТУРИЗМ»

за спеціальністю: 242 «ТУРИЗМ»

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми– 2022

Розробник:

(підпис)

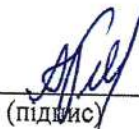
В. П. Онопрієнко, д.пед.н., професор

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>Екології та ботаніки</u>	протокол № 14 від 30 травня 2022 р.
	Завідувач кафедри <u>В.Г. Скляр</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

О. В. Коваленко

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

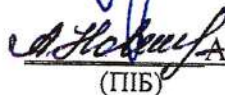

(підпис)

І.М. Коваленко

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

(ПІБ)

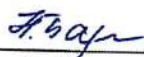
А. В. Новікова

(ПІБ)

В.Г. Скляр

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата:

29.08.

2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Психологія та діловий етикет в туризмі							
2.	Факультет/кафедра	агротехнологій та природокористування							
3.	Статус ОК	Вибірковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для(заповнюється для обов'язкових ОК)								
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	242 «Туризм»							
6.	Семестр	VI							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг години та їх розподіл	Контактна робота (заняття)					Самостійна робота		
		Лекційні		Практичні / семінарські		Лабораторні			
		Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.
		26		40					
9.	Мовна навчання	Українська							
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко В.П .д.пед.н., професор							
11.	Контактна інформація	Онопрієнко В.П .д.пед.н., професор							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Вивчення дисципліни полягає в системі наукових знань про теоретичні й методичні аспекти правил дипломатичного протоколу та етикету.							
13.	Мета освітнього компонента	Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення з основними поняттями, нормами та правилами дипломатичного і державного протоколу, церемоніалу, дипломатичного та ділового етикету, яких дотримуються державні установи та офіційні особи в міжнародному спілкуванні, а також під час різних офіційних заходів.							
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Знання з фізики, хімії, біології, загального курсу транспорту та ін.							
15.	Політика академічної доброчесності	Засвоєння ОК з дотриманням академічної доброчесності, заборонений плагіат. У разі порушення цих вимог пропонується повторне вивчення ОК.							
16.	Посилання на курсу Системі Moodle								

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результатив навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в профілі ОПП)			Як оцінюється РНД
	ПРН1	ПРН2	ПРН3	
ДРН1.				
Історію формування дипломатичного протоколу та етикету;		x		моделювати схеми проведення різного роду представницьких заходів; розробляти програми візитів іноземних партнерів;
ДРН2.				
Особливості протокольної діяльності дипломатичного представництва, види дипломатичних візитів та церемоніалів, види дипломатичних прийомів, дипломатичні документи та їх особливості;			x	самостійно діяти, керуючись соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю на основі норм професійної етики та дипломатичного протокол
ДРН3				
Протокол у діяльності туристичних та готельно-ресторанних підприємств, на міжнародних конференціях та нарадах	x			самостійно діяти, керуючись соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю на основі норм професійної етики та дипломатичного протокол
ДРН4				
Особливості дипломатичного етикету як складової іміджу дипломата; протокол ділової зустрічі, діловий етикет і культуру спілкування та організацію дипломатичних прийомів;			x	моделювати схеми розсадки під час нарад, переговорів, офіційних та неофіційних прийомів;

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		П.з/семін.з		Лаб.з.		Денна	Заоч.	
Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.				
Тема 1. Тема 1. Дипломатичний протокол. Термінологія дипломатичного протоколу. Особливості дипломатичного протоколу в різних країнах світу.	4	2			6				1-10
Тема 2. Дресс-код. Коротка історія виникнення дресс-коду, основні дефініції. Вимоги до ділового стилю.	4				6				1-10
Тема 3. Дипломатичні візити і бесіди. Протокол ділової зустрічі.	4				6				1-10
Тема 4. Діловий етикет і культура спілкування. Діловий етикет в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі як складова корпоративної культури.	4				6				1-10
Тема 5. Діловий та застільний етикет. Сучасний діловий етикет. Офіційні та протокольні форми привітання та представлення.	4				6				1-10
Тема 6. Професійна етика в стресових ситуаціях.	4				6				1-10
Тема 7. Візити на високому та найвищому рівнях 1. Протокол багатосторонньої дипломатії 2. Етикет у співпраці з іноземними партнерами	2				4				2,3,10
Всього за семестр	26	2			40				

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН1.	Методи організації та здійснення навчальної діяльності словесні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж наочні: ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження практичні: досліді, вправи, практичні роботи, лабораторні роботи, графічні роботи		Навчальні: забезпечити засвоєння студентом необхідного обсягу теоретичних та прикладних знань; Методологічні: формувати вміння організовувати процес краєзнавчих досліджень, оволодіння методологічним апаратом туристсько-краєзнавчих досліджень; Дослідницькі: формувати вміння самостійно проводити краєзнавчі дослідження географічних об'єктів, явищ і процесів, та залучати до цього процесу учнів (зокрема в рамках роботи Малої академії наук учнівської молоді); Практичні: виконувати курсові та магістерські проекти, згідно сучасних вимог оформлювати наукову звітність;	
ДРН2.	Методи організації та здійснення навчальної діяльності словесні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж наочні: ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження практичні: досліді, вправи, практичні роботи, лабораторні роботи, графічні роботи		Навчальні: забезпечити засвоєння студентом необхідного обсягу теоретичних та прикладних знань; Методологічні: формувати вміння організовувати процес краєзнавчих досліджень, оволодіння методологічним апаратом туристсько-краєзнавчих досліджень; Дослідницькі: формувати вміння самостійно проводити краєзнавчі дослідження географічних об'єктів, явищ і процесів, та залучати до цього процесу учнів (зокрема в рамках роботи Малої академії наук учнівської молоді); Практичні: виконувати курсові та магістерські проекти, згідно сучасних вимог оформлювати наукову звітність;	

ДРН3	Методи організації та здійснення на вальної діяльності словесні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж наочні: ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження практичні: досліді, вправи, практичні роботи, лабораторні роботи, графічні роботи		Навчальні: забезпечити засвоєння студентом необхідного обсягу теоретичних та прикладних знань; Методологічні: формувати вміння організувати процес краєзнавчих досліджень, оволодіння методологічним апаратом туристсько-краєзнавчих досліджень; Дослідницькі: формувати вміння самостійно проводити краєзнавчі дослідження географічних об'єктів, явищ і процесів, та залучати до цього процесу учнів (зокрема в рамках роботи Малої академії наук учнівської молоді); Практичні: виконувати курсові та магістерські проекти, згідно сучасних вимог оформлювати наукову звітність;	
ДРН4	Методи організації та здійснення навчальної діяльності словесні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж наочні: ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження практичні: досліді, вправи, практичні роботи, лабораторні роботи, графічні роботи		Навчальні: забезпечити засвоєння студентом необхідного обсягу теоретичних та прикладних знань; Методологічні: формувати вміння організувати процес краєзнавчих досліджень, оволодіння методологічним апаратом туристсько-краєзнавчих досліджень; Дослідницькі: формувати вміння самостійно проводити краєзнавчі дослідження географічних об'єктів, явищ і процесів, та залучати до цього процесу учнів (зокрема в рамках роботи Малої академії наук учнівської молоді); Практичні: виконувати курсові та магістерські проекти, згідно сучасних вимог оформлювати наукову звітність;	

ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага узагальній оцінці	Дата складання
1.	Письмове оцінювання	20 балів/20%	До кінця 8 тижня
2.	Виконання завдань у робочому зошиті на лабораторних заняттях	50 балів/50%	Згідно графіку здачі
3.	Тест множинного вибору	30 балів/30%	Згідно графіку здачі

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Письмове оцінювання	<12 балів	12-15	15-18 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Виконання завдань у робочому зошиті на лабораторних заняттях	<10 балів	11-24	25-39 балів	40-50 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Тест множинного вибору	<10 балів	10-15	16-24 балів	25-30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми

5.3. Формативне оцінювання:

№	Елементи нормативного оцінювання	Дата
1.	Письмове опитування після вивчення тем	3 тижнів (або точна дата)
2.	Письмовий зворотний зв'язок	Протягом 1 тижня після складання
3.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над проектом протягом занять	Згідно графіку задачі
4.	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації проекту	Згідно графіку задачі

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Базова

1. Бралатан В.П. Професійна етика: навч. посіб. / В.П. Бралатан, Л.В. Гуцаленко, Н.Г. Здирко. – К.: Центр учб. Літ., 2011. – 251 с.
2. Гах Й. Етика ділового спілкування: Навчальний посібник./ Йосип Гах, М-во освіти і науки України, Ін-т менеджменту та економіки Галицька академія . - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 158 с.
3. Калашник Г.М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 143 с.
4. Ромаскевич С.М., Рудюк С.П. Дипломатичний протокол та етикет. – К.: МО України, 2005. – 176 с.
5. Подворна О.Г. Дипломатичний протокол та етикет [Текст]: Навч. посіб. / О.Г. Подворна. – Острог: Видав. Наці. Унів«Острозька академія», 2014. – 236 с.
6. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. Навчальний посібник. 2-ге видання. – К.: Знання, 2012. – 262 с.
7. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник / О.П. Сагайдак; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – К.: Знання, 2006. – 382 с.
8. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підруч. / О.П. Сагайдак. – 2-ге вид., випр. – Київ : Знання, 2017. - 382 с.
9. Чугаєнко Ю.О. Міжнародний і діловий протокол та етикет: навч. посіб./ Ю.О Чугаєнко. – К., 2011. – 164 с.

Інформаційні ресурси:

10. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: . [Посилання дійсне на 13.06.2019 р.].
11. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет. Навчальний посібник. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: . [Посилання дійсне на 13.06.2019 р.].

РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ ПРО ГРАМУ (СИЛАБУС)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП «Туризм»

А. В. Новікова
(підпис)

А. В. Новікова
(ПІБ)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри екології та ботаніки)

В. Г. Скляр

(підпис)

Скляр В. Г.

(ПІБ)